

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет комп'ютерних наук та кібернетики

Лабораторна робота №3

Чисельні методи в інформатиці

“Наближені методи розв’язання систем
нелінійних рівнянь. Наближені методи розв’язання задач
на власні значення.”

Варіант №4

Виконав студент групи ІПС-31
Міцкевич Костянтин Олександрович

Київ — 2025

Постановка задачі:

Зайти найменше власне значення степеневим методом та наближення до всіх власних значень методом обертань Якобі (або виконати 3-4 ітерації):

Вихідна матриця A:

```
[ 3,  0,  1,  1]
[ 0,  4,  1,  2]
[ 1,  1,  2,  0]
[ 1,  2,  0,  3]
```

Розв'язати (або виконати 5 ітерацій) модифікованим методом Ньютона:

Система нелінійних рівнянь:

$$f_1(x_1, x_2) = \sin(x_1 - x_2) - x_1 x_2 + 1 = 0$$

$$f_2(x_1, x_2) = x_1^2 - x_2^2 - 0.75 = 0$$

Теоретичні відомості та обґрунтування

Степеневий метод:

Нехай $|\lambda_1| > |\lambda_2| > \dots > |\lambda_n|$. Будемо також шукати максимальне власне значення λ_1 . Початкове наближення \bar{x}^0 обираємо довільним, але $\bar{x}^0 \neq 0$.

Ітераційний процес має вигляд:

$$\bar{x}^{k+1} = A \bar{x}^k; \quad \bar{\lambda}_1^{k+1} = \frac{x_m^{k+1}}{x_m^k}; \quad \forall m: 1 \leq m \leq n$$

Умова припинення: $|\lambda_{k+1} - \lambda_k| \leq \varepsilon$

Зауваження. Якщо $A = A^T > 0$, то можна знайти мінімальне власне значення: $\lambda(A) = \lambda(A) - \lambda(B)$, де $B = \lambda_{\max}(A)E - A$, а E – одинична матриця.

Зауваження. Якщо скористатися властивістю норм: $\lambda_{\max}(A) \leq \|A\|_\infty$, то можна уникнути знаходження $\lambda_{\max}(A)$: $\lambda_{\min}(A) = \|A\|_\infty - \lambda_{\max}(B)$, де $B = \|A\|_\infty E - A$.

Метод обертань (Якобі):

Метод Якобі використовують, якщо матриця A є симетричною, тобто $A = A^T$. Тоді за допомогою ортогональних перетворень матриця A зводиться до діагонального вигляду, елементи діагоналі якої будуть відповідати наближеним власним значенням вихідної матриці.

Покладемо $A_0 = A$. Ітераційний процес має вигляд:

$A_{k+1} = U_k A_k U_k^T$, де U_k – матриця обертань:

$$U_k = \begin{matrix} & & i_k & & j_k & & \\ \begin{matrix} 1 & \dots & 0 & \dots & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & \cos \phi_k & \dots & \sin \phi_k & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & -\sin \phi_k & \dots & \cos \phi_k & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & \dots & 0 & \dots & 1 \end{matrix} \end{matrix}$$

$\phi_k = \frac{1}{2} \arctg \frac{2a_{i_k j_k}^k}{a_{i_k i_k}^k - a_{j_k j_k}^k}$ i_k та j_k – номери рядочка та стовпчика в матриці A_k :

$$a_{i_k j_k}^k = \max_{i \neq j} |a_{kj}^k|, \quad i = \overline{1, n}, \quad j = \overline{2+1, n}$$

Умова припинення: $t(A_{k+1}) = \sum_{\substack{i, j=1 \\ i \neq j}}^n a_{ij}^2 \leq \varepsilon$

Після виконання цієї умови діагональні елементи матриці A_{k+1} є наближеними власними значеннями з точністю ε : $\lambda_i \approx a_{ii}^{k+1}, \quad i = \overline{1, n}$,

при чому швидкість збіжності: $t(A_{k+1}) \leq qt(A_k); \quad q = 1 - \frac{2}{n(n-1)}$

Власним векторам $\lambda_i, i = \overline{1, n}$, відповідають власні вектори $(u_{1i}, \dots, u_{ii}, \dots, u_{ni})^T$, які є стовпцями матриці U :

$$U = \prod_{k=1}^n U_k = \begin{pmatrix} u_{11} & \dots & u_{1i} & \dots & u_{1n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ u_{i1} & \dots & u_{ii} & \dots & u_{in} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ u_{n1} & \dots & u_{ni} & \dots & u_{nn} \end{pmatrix}$$

Зауваження. Можна використовувати ітераційний процес вигляду: $A_{k+1} = U_k^t A_k U_k$, але тоді матриця обертань буде:

$$U_k = \begin{pmatrix} 1 & \dots & 0 & \dots & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & \cos \phi_k & \dots & -\sin \phi_k & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & \sin \phi_k & \dots & \cos \phi_k & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & \dots & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}$$

Модифікований метод Ньютона:

Ітераційний процес модифікованого методу Ньютона має вигляд:

$$\bar{x}^{k+1} = \bar{x}^k - A_0 \bar{F}(\bar{x}^k)$$

Обирається початкове наближення x^0 , для якого обчислюється матриця Якобі:

$$A_0 = \bar{F}'(\bar{x}_0), \text{ де } \bar{F}'(\bar{x}_0) = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1(x_0)}{\partial x_1} & \frac{\partial f_1(x_0)}{\partial x_2} & \dots & \frac{\partial f_1(x_0)}{\partial x_n} \\ \frac{\partial f_2(x_0)}{\partial x_1} & \frac{\partial f_2(x_0)}{\partial x_2} & \dots & \frac{\partial f_2(x_0)}{\partial x_n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \frac{\partial f_n(x_0)}{\partial x_1} & \frac{\partial f_n(x_0)}{\partial x_2} & \dots & \frac{\partial f_n(x_0)}{\partial x_n} \end{pmatrix}$$

Умова припинення методу: $\|\bar{x}^{k+1} - \bar{x}^k\| \leq \varepsilon$.

Хід роботи

Мова програмування – Python;

Використані бібліотеки: numpy (робота з масивами, складні обрахунки)

Наближені методи розв'язання задач

на власні значення:

Починаємо роботу з ініціалізацію матриці, обчислення $\|A\|_\infty$ та пошуку $B = \|A\|_\infty - A$

ЗНАХОДЖЕННЯ ВЛАСНИХ ЗНАЧЕНЬ МАТРИЦІ

Вихідна матриця A:

```
[ 3,  0,  1,  1]
[ 0,  4,  1,  2]
[ 1,  1,  2,  0]
[ 1,  2,  0,  3]
```

1. СТЕПЕНЕВИЙ МЕТОД (знаходження мінімального власного значення)

Крок 1: Обчислення $\|A\|_{\infty}$ (максимум сум модулів елементів рядків)

```
Рядок 0: |3| + |0| + |1| + |1| = 5
Рядок 1: |0| + |4| + |1| + |2| = 7
Рядок 2: |1| + |1| + |2| + |0| = 4
Рядок 3: |1| + |2| + |0| + |3| = 6
```

$\|A\|_{\infty} = \max(5, 7, 4, 6) = 7$

Крок 2: Обчислення матриці $B = \|A\|_{\infty} * E - A$

$B = 7 * E - A$

Матриця B:

```
[ 4.0,  0.0, -1.0, -1.0]
[ 0.0,  3.0, -1.0, -2.0]
[ -1.0, -1.0,  5.0,  0.0]
[ -1.0, -2.0,  0.0,  4.0]
```

Наступним кроком ініціалізуємо початкове наближення $x^0 = [1, 1, 1, 1]$ та застосовуємо степеневий метод до матриці B:

```
=====
Крок 3: Застосування степеневого методу до матриці B
Знаходимо  $\lambda_{\max}(B)$ 
=====
```

Початковий вектор $x^0 = [1. \ 1. \ 1. \ 1.]$

--- Ітерація 1 ---

$\bar{x}^1 = A * \bar{x}^0$

$\bar{x}^1 = [2. \ 0. \ 3. \ 1.]$

$m = 2$ (індекс максимального за модулем елемента)

$\lambda^1 = x^1_m / x^0_m = 3.000000 / 1.000000 = 3.000000$

$|\lambda^1 - \lambda^0| = |3.000000 - 0.000000| = 3.000000e+00$

--- Ітерація 2 ---

$\bar{x}^2 = A * \bar{x}^1$

$\bar{x}^2 = [4. \ -5. \ 13. \ 2.]$

$m = 2$ (індекс максимального за модулем елемента)

$\lambda^2 = x^2_m / x^1_m = 13.000000 / 3.000000 = 4.333333$

$|\lambda^2 - \lambda^1| = |4.333333 - 3.000000| = 1.333333e+00$

--- Ітерація 3 ---

$\bar{x}^3 = A * \bar{x}^2$

$\bar{x}^3 = [1. \ -32. \ 66. \ 14.]$

$m = 2$ (індекс максимального за модулем елемента)

$\lambda^3 = x^3_m / x^2_m = 66.000000 / 13.000000 = 5.076923$

$|\lambda^3 - \lambda^2| = |5.076923 - 4.333333| = 7.435897e-01$

--- Ітерація 4 ---

$\bar{x}^4 = A * \bar{x}^3$

$\bar{x}^4 = [-76. \ -190. \ 361. \ 119.]$

$m = 2$ (індекс максимального за модулем елемента)

$\lambda^4 = x^4_m / x^3_m = 361.000000 / 66.000000 = 5.469697$

$|\lambda^4 - \lambda^3| = |5.469697 - 5.076923| = 3.927739e-01$

--- Ітерація 5 ---

$\bar{x}^5 = A * \bar{x}^4$

$\bar{x}^5 = [-784. \ -1169. \ 2071. \ 932.]$

$m = 2$ (індекс максимального за модулем елемента)

$\lambda^5 = x^5_m / x^4_m = 2071.000000 / 361.000000 = 5.736842$

$|\lambda^5 - \lambda^4| = |5.736842 - 5.469697| = 2.671451e-01$

... (проміжні ітерації 6-1000) ...

Обмежуємо вивід 4 ітераціями. Решту не виводимо. Ітераційний процес завершився на 45 кроці.

```
... (проміжні ітерації 6-1000) ...  
--- Ітерація 45 ---  
x^45 = A * x^44  
x^45 = [-4.98955134e+35 -5.30491976e+35  6.62852774e+35  6.11007958e+35]  
m = 2 (індекс максимального за модулем елемента)  
λ^45 = x^45_2 / x^44_2 = 662852774055775677879550157688668160.000000 / 101151720815983968565925194951032832.000000 = 6.553055  
|λ^45 - λ^44| = |6.553055 - 6.553054| = 8.280851e-07  
Умова припинення виконана: |λ^45 - λ^44| = 8.280851e-07 <= ε = 1e-06
```

Тепер можемо знайти мінімальне власне число за формулою $\lambda_{\min}(A) = \|A\|_{\infty} - \lambda_{\max}(B)$:

```
=====  
Крок 4: Обчислення мінімального власного значення  
=====
```

$$\lambda_{\min}(A) = \|A\|_{\infty} - \lambda_{\max}(B)$$
$$\lambda_{\min}(A) = 7.000000 - 6.553055 = 0.446945$$

Результат:
 $\lambda_{\min}(A) = 0.446945$
Власний вектор (нормалізований): [-0.43053671 -0.457749 0.57196029 0.52722426]

За допомогою степеневого методу ми знайшли найменше власне число матриці:
 $\lambda_{\min}(A) = 0.446945$

Далі застосуємо метод обертань Якобі для знаходження всіх власних значень, проте обмежимося лише 5 ітераціями. Кожна ітерація міститиме наступні кроки:

- 1) Пошук максимального позадіагонального елемента
- 2) Обчислення кута обертання ϕ
- 3) Формування матриці обертання U_1
- 4) Обчислення $A_2 = U_1^T * A_1 * U_1$
- 5) Перевірка умови припинення

Крок 1:

```
=====
2. МЕТОД ОБЕРТАНЬ ЯКОБІ (знаходження всіх власних значень)
=====

Початкова матриця A_0 = A

=====
Ітерація 1
=====

Крок 1: Пошук максимального позадіагонального елемента
max|a_ij| = |a_13| = 2.000000 (елемент на позиції [1][3])

Крок 2: Обчислення кута обертання  $\phi$ 
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*a_{13} / (a_{11} - a_{33}))$ 
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*2.000000 / (4.000000 - 3.000000))$ 
 $\phi = (1/2) * \arctan(4.000000 / 1.000000)$ 
 $\phi = (1/2) * \arctan(4.000000)$ 
 $\phi = (1/2) * 1.325818 = 0.662909 \text{ рад } (37.98^\circ)$ 

Крок 3: Формування матриці обертання U_1
cos( $\phi$ ) = 0.788205, sin( $\phi$ ) = 0.615412
U_1 (елементи на позиціях [1][1], [3][3], [1][3], [3][1]):
[ 1.0000,  0.0000,  0.0000,  0.0000]
[ 0.0000,  0.7882,  0.0000, -0.6154]
[ 0.0000,  0.0000,  1.0000,  0.0000]
[ 0.0000,  0.6154,  0.0000,  0.7882]

Крок 4: Обчислення A_2 = U_1^T * A_1 * U_1
Матриця A_2:
[ 3.0000,  0.6154,  1.0000,  0.7882]
[ 0.6154,  5.5616,  0.7882, -0.0000]
[ 1.0000,  0.7882,  2.0000, -0.6154]
[ 0.7882, -0.0000, -0.6154,  1.4384]

Крок 5: Перевірка умови припинення
t(A_2) =  $\sum(a_{ij})^2 = 6.000000e+00$ 
t(A_2) >  $\epsilon = 1e-06$ 
```

Ітерації 2-5:

Ітерація 2

Крок 1: Пошук максимального позадіагонального елемента
 $\max|a_{ij}| = |a_{02}| = 1.000000$ (елемент на позиції $[0][2]$)

Крок 2: Обчислення кута обертання ϕ
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*a_{02} / (a_{00} - a_{22}))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*1.000000 / (3.000000 - 2.000000))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2.000000 / 1.000000)$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2.000000)$
 $\phi = (1/2) * 1.107149 = 0.553574$ рад (31.72°)

Крок 3: Формування матриці обертання U_2
 $\cos(\phi) = 0.850651$, $\sin(\phi) = 0.525731$
 U_2 (елементи на позиціях $[0][0]$, $[2][2]$, $[0][2]$, $[2][0]$):
[0.8507, 0.0000, -0.5257, 0.0000]
[0.0000, 1.0000, 0.0000, 0.0000]
[0.5257, 0.0000, 0.8507, 0.0000]
[0.0000, 0.0000, 0.0000, 1.0000]

Крок 4: Обчислення $A_3 = U_2^T * A_2 * U_2$
Матриця A_3 :
[3.6180, 0.9379, 0.0000, 0.3469]
[0.9379, 5.5616, 0.3469, -0.0000]
[-0.0000, 0.3469, 1.3820, -0.9379]
[0.3469, -0.0000, -0.9379, 1.4384]

Крок 5: Перевірка умови припинення
 $t(A_3) = \sum(a_{ij})^2 = 4.000000e+00$
 $t(A_3) > \epsilon = 1e-06$

Ітерація 3

Крок 1: Пошук максимального позадіагонального елемента
 $\max|a_{ij}| = |a_{01}| = 0.937885$ (елемент на позиції $[0][1]$)

Крок 2: Обчислення кута обертання ϕ
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*a_{01} / (a_{00} - a_{11}))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*0.937885 / (3.618034 - 5.561553))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(1.875770 / -1.943519)$
 $\phi = (1/2) * \arctan(-0.965141)$
 $\phi = (1/2) * -0.767661 = -0.383831$ рад (-21.99°)

Крок 3: Формування матриці обертання U_3
 $\cos(\phi) = 0.927237$, $\sin(\phi) = -0.374475$
 U_3 (елементи на позиціях $[0][0]$, $[1][1]$, $[0][1]$, $[1][0]$):
[0.9272, 0.3745, 0.0000, 0.0000]
[-0.3745, 0.9272, 0.0000, 0.0000]
[0.0000, 0.0000, 1.0000, 0.0000]
[0.0000, 0.0000, 0.0000, 1.0000]

Крок 4: Обчислення $A_4 = U_3^T * A_3 * U_3$
Матриця A_4 :
[3.2393, 0.0000, -0.1299, 0.3217]
[0.0000, 5.9403, 0.3217, 0.1299]
[-0.1299, 0.3217, 1.3820, -0.9379]
[0.3217, 0.1299, -0.9379, 1.4384]

Крок 5: Перевірка умови припинення
 $t(A_4) = \sum(a_{ij})^2 = 2.240743e+00$
 $t(A_4) > \epsilon = 1e-06$

Ітерація 4

Крок 1: Пошук максимального позадіагонального елемента
 $\max|a_{ij}| = |a_{23}| = 0.937885$ (елемент на позиції $[2][3]$)

Крок 2: Обчислення кута обертання ϕ
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*a_{23} / (a_{22} - a_{33}))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*0.937885 / (1.381966 - 1.438447))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(-1.875770 / -0.056481)$
 $\phi = (1/2) * \arctan(33.210534)$
 $\phi = (1/2) * 1.540694 = 0.770347$ рад (44.14°)

Крок 3: Формування матриці обертання U_4
 $\cos(\phi) = 0.717669$, $\sin(\phi) = 0.696384$
 U_4 (елементи на позиціях $[2][2]$, $[3][3]$, $[2][3]$, $[3][2]$):
[1.0000, 0.0000, 0.0000, 0.0000]
[0.0000, 1.0000, 0.0000, 0.0000]
[0.0000, 0.0000, 0.7177, -0.6964]
[0.0000, 0.0000, 0.6964, 0.7177]

Крок 4: Обчислення $A_5 = U_4^T * A_4 * U_4$
Матриця A_5 :
[3.2393, 0.0000, 0.1308, 0.3214]
[0.0000, 5.9403, 0.3214, -0.1308]
[0.1308, 0.3214, 0.4719, -0.0000]
[0.3214, -0.1308, -0.0000, 2.3485]

Крок 5: Перевірка умови припинення
 $t(A_5) = \sum(a_{ij})^2 = 4.814868e-01$
 $t(A_5) > \epsilon = 1e-06$

Ітерація 5

Крок 1: Пошук максимального позадіагонального елемента
 $\max|a_{ij}| = |a_{03}| = 0.321351$ (елемент на позиції $[0][3]$)

Крок 2: Обчислення кута обертання ϕ
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*a_{03} / (a_{00} - a_{33}))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(2*0.321351 / (3.239258 - 2.348517))$
 $\phi = (1/2) * \arctan(0.642703 / 0.890742)$
 $\phi = (1/2) * \arctan(0.721536)$
 $\phi = (1/2) * 0.625034 = 0.312517$ рад (17.91°)

Крок 3: Формування матриці обертання U_5
 $\cos(\phi) = 0.951563$, $\sin(\phi) = 0.307455$
 U_5 (елементи на позиціях $[0][0]$, $[3][3]$, $[0][3]$, $[3][0]$):
[0.9516, 0.0000, 0.0000, -0.3075]
[0.0000, 1.0000, 0.0000, 0.0000]
[0.0000, 0.0000, 1.0000, 0.0000]
[0.3075, 0.0000, 0.0000, 0.9516]

Крок 4: Обчислення $A_6 = U_5^T * A_5 * U_5$
Матриця A_6 :
[3.3431, -0.0402, 0.1245, 0.0000]
[-0.0402, 5.9403, 0.3214, -0.1245]
[0.1245, 0.3214, 0.4719, -0.0402]
[0.0000, -0.1245, -0.0402, 2.2447]

Крок 5: Перевірка умови припинення
 $t(A_6) = \sum(a_{ij})^2 = 2.749535e-01$
 $t(A_6) > \epsilon = 1e-06$

Збіжність з`явиться опісля 12 ітерацій. Порівняємо результати двох методів з бібліотечною реалізацією:

Умова припинення виконана на ітерації 12

РЕЗУЛЬТАТИ

Власні значення (метод Якобі):
 $\lambda_1 = 0.446943$
 $\lambda_2 = 2.240970$
 $\lambda_3 = 3.348218$
 $\lambda_4 = 5.963869$

Власні вектори (стовпці матриці U):
[-0.4305, 0.1257, 0.8483, 0.2814]
[-0.4577, -0.2980, -0.4271, 0.7206]
[0.5720, -0.7151, 0.3124, 0.2528]
[0.5272, 0.6197, -0.0170, 0.5812]

ПЕРЕВІРКА (numpy.linalg.eig)

Власні значення (numpy):
 $\lambda_1 = 0.446943$
 $\lambda_2 = 2.240970$
 $\lambda_3 = 3.348218$
 $\lambda_4 = 5.963869$

Порівняння мінімального власного значення:
Степеневий метод: $\lambda_{\min} = 0.446945$
Метод Якобі: $\lambda_{\min} = 0.446943$
NumPy: $\lambda_{\min} = 0.446943$

Наближені методи розв'язання систем нелінійних рівнянь:

Для розв'язку системи будемо використовувати модифікований метод Ньютона. Ініціалізуємо систему та оберемо початкове наближення

```
=====
МОДИФІКОВАНИЙ МЕТОД НЬЮТОНА
=====
```

Система нелінійних рівнянь:

$$f_1(x_1, x_2) = \sin(x_1 - x_2) - x_1 x_2 + 1 = 0$$

$$f_2(x_1, x_2) = x_1^2 - x_2^2 - 0.75 = 0$$

Початкове наближення: $\bar{x}^0 = (1.000000, 0.500000)$

Тепер можемо перейти до наступного кроку. Знайдемо матрицю Якобі та її значення в точці \bar{x}^0 :

```
=====
ОБЧИСЛЕННЯ МАТРИЦІ  $A_0 = (F'(\bar{x}^0))^{-1}$ 
=====
```

Матриця Якобі $F'(\bar{x}^0)$ в точці $\bar{x}^0 = (1.000000, 0.500000)$:

$$F'(\bar{x}^0) = \begin{vmatrix} \partial f_1 / \partial x_1 & \partial f_1 / \partial x_2 \\ \partial f_2 / \partial x_1 & \partial f_2 / \partial x_2 \end{vmatrix}$$

$$\partial f_1 / \partial x_1 = \cos(x_1 - x_2) - x_2 = \cos(1.000000 - 0.500000) - 0.500000 = 0.377583$$

$$\partial f_1 / \partial x_2 = -\cos(x_1 - x_2) - x_1 = -\cos(1.000000 - 0.500000) - 1.000000 = -1.877583$$

$$\partial f_2 / \partial x_1 = 2x_1 = 2 \times 1.000000 = 2.000000$$

$$\partial f_2 / \partial x_2 = -2x_2 = -2 \times 0.500000 = -1.000000$$

$F'(\bar{x}^0) =$

$$\begin{bmatrix} 0.377583, & -1.877583 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2.000000, & -1.000000 \end{bmatrix}$$

Обернена матриця $A_0 = (F'(\bar{x}^0))^{-1}$:

$$\begin{bmatrix} -0.296070, & 0.555895 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} -0.592139, & 0.111791 \end{bmatrix}$$

Тепер можемо розпочинати ітераційний процесом. Як і в минулому завдання виводити будемо лише перші 5 ітерацій:

```
=====
Формула:  $\bar{x}^{(k+1)} = \bar{x}^{(k)} - A_0 F(\bar{x}^{(k)})$ 
Умова припинення:  $\|\bar{x}^{(k+1)} - \bar{x}^{(k)}\|_1 \leq \varepsilon = 1e-06$ 
=====
Ітерація k = 0
=====

Поточне наближення:  $\bar{x}^0 = (1.000000, 0.500000)$ 

Обчислення  $F(\bar{x}^0)$ :
 $f_1(\bar{x}^0) = \sin(1.000000 - 0.500000) - 1.000000 \times 0.500000 + 1$ 
 $= \sin(0.500000) - 0.500000 + 1$ 
 $= 0.979426$ 
 $f_2(\bar{x}^0) = (1.000000)^2 - (0.500000)^2 - 0.75$ 
 $= 1.000000 - 0.250000 - 0.75$ 
 $= 0.000000$ 

 $F(\bar{x}^0) = [0.979426, 0.000000]^T$ 
 $\|F(\bar{x}^0)\|_1 = 9.794255e-01$ 

Обчислення приросту  $\Delta\bar{x}^0 = A_0 F(\bar{x}^0)$ :
 $\Delta\bar{x}^0 = \begin{bmatrix} -0.296070 & 0.555895 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 0.979426 \\ 0.000000 \end{bmatrix}$ 
 $\begin{bmatrix} -0.592139 & 0.111791 \end{bmatrix}$ 

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times 0.979426 + 0.555895 \times 0.000000 = -0.289978$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times 0.979426 + 0.111791 \times 0.000000 = -0.579957$ 

Нове наближення:
 $\bar{x}^1 = \bar{x}^0 - \Delta\bar{x}^0$ 
 $x_1^1 = 1.000000 - -0.289978 = 1.289978$ 
 $x_2^1 = 0.500000 - -0.579957 = 1.079957$ 

 $\bar{x}^1 = (1.289978, 1.079957)$ 

Оцінка точності:
 $\|\bar{x}^1 - \bar{x}^0\|_1 = |0.289978| + |0.579957| = 8.699348e-01$ 
 $\|F(\bar{x}^1)\|_1 = 4.369015e-01$ 
```

Ітерації 2-5:

```
=====
Ітерація k = 1
=====

Поточне наближення:  $\tilde{x}^1 = (1.289978, 1.079957)$ 

Обчислення  $F(\tilde{x}^1)$ :
 $f_1(\tilde{x}^1) = \sin(1.289978 - 1.079957) - 1.289978 \times 1.079957 + 1$ 
           =  $\sin(0.210022) - 1.393120 + 1$ 
           = -0.184639
 $f_2(\tilde{x}^1) = (1.289978)^2 - (1.079957)^2 - 0.75$ 
           =  $1.664044 - 1.166306 - 0.75$ 
           = -0.252262

 $F(\tilde{x}^1) = [-0.184639, -0.252262]^T$ 
 $\|F(\tilde{x}^1)\|_1 = 4.369015e-01$ 

Обчислення приросту  $\Delta\tilde{x}^1 = A_0F(\tilde{x}^1)$ :
 $\Delta\tilde{x}^1 = [-0.296070, 0.555895] \times [-0.184639]$ 
           [-0.592139, 0.111791] [-0.252262]

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times -0.184639 + 0.555895 \times -0.252262 = -0.085565$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times -0.184639 + 0.111791 \times -0.252262 = 0.081132$ 

Нове наближення:
 $\tilde{x}^2 = \tilde{x}^1 - \Delta\tilde{x}^1$ 
 $x_1^2 = 1.289978 - -0.085565 = 1.375544$ 
 $x_2^2 = 1.079957 - 0.081132 = 0.998825$ 

 $\tilde{x}^2 = (1.375544, 0.998825)$ 

Оцінка точності:
 $\|\tilde{x}^2 - \tilde{x}^1\|_1 = |0.085565| + |-0.081132| = 1.666969e-01$ 
 $\|F(\tilde{x}^2)\|_1 = 1.505248e-01$ 
```

```
=====
Ітерація k = 2
=====

Поточне наближення:  $\tilde{x}^2 = (1.375544, 0.998825)$ 

Обчислення  $F(\tilde{x}^2)$ :
 $f_1(\tilde{x}^2) = \sin(1.375544 - 0.998825) - 1.375544 \times 0.998825 + 1$ 
           =  $\sin(0.376719) - 1.373927 + 1$ 
           = -0.006056
 $f_2(\tilde{x}^2) = (1.375544)^2 - (0.998825)^2 - 0.75$ 
           =  $1.892120 - 0.997651 - 0.75$ 
           = 0.144469

 $F(\tilde{x}^2) = [-0.006056, 0.144469]^T$ 
 $\|F(\tilde{x}^2)\|_1 = 1.505248e-01$ 

Обчислення приросту  $\Delta\tilde{x}^2 = A_0F(\tilde{x}^2)$ :
 $\Delta\tilde{x}^2 = [-0.296070, 0.555895] \times [-0.006056]$ 
           [-0.592139, 0.111791] [0.144469]

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times -0.006056 + 0.555895 \times 0.144469 = 0.082103$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times -0.006056 + 0.111791 \times 0.144469 = 0.019736$ 

Нове наближення:
 $\tilde{x}^3 = \tilde{x}^2 - \Delta\tilde{x}^2$ 
 $x_1^3 = 1.375544 - 0.082103 = 1.293441$ 
 $x_2^3 = 0.998825 - 0.019736 = 0.979089$ 

 $\tilde{x}^3 = (1.293441, 0.979089)$ 

Оцінка точності:
 $\|\tilde{x}^3 - \tilde{x}^2\|_1 = |-0.082103| + |-0.019736| = 1.018388e-01$ 
 $\|F(\tilde{x}^3)\|_1 = 7.843221e-02$ 
```

```
=====
Ітерація k = 3
=====

Поточне наближення:  $\tilde{x}^3 = (1.293441, 0.979089)$ 

Обчислення  $F(\tilde{x}^3)$ :
 $f_1(\tilde{x}^3) = \sin(1.293441 - 0.979089) - 1.293441 \times 0.979089 + 1$ 
           =  $\sin(0.314352) - 1.266393 + 1$ 
           = 0.042807
 $f_2(\tilde{x}^3) = (1.293441)^2 - (0.979089)^2 - 0.75$ 
           =  $1.672990 - 0.958615 - 0.75$ 
           = -0.035625

 $F(\tilde{x}^3) = [0.042807, -0.035625]^T$ 
 $\|F(\tilde{x}^3)\|_1 = 7.843221e-02$ 

Обчислення приросту  $\Delta\tilde{x}^3 = A_0F(\tilde{x}^3)$ :
 $\Delta\tilde{x}^3 = [-0.296070, 0.555895] \times [0.042807]$ 
           [-0.592139, 0.111791] [-0.035625]

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times 0.042807 + 0.555895 \times -0.035625 = -0.032478$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times 0.042807 + 0.111791 \times -0.035625 = -0.029330$ 

Нове наближення:
 $\tilde{x}^4 = \tilde{x}^3 - \Delta\tilde{x}^3$ 
 $x_1^4 = 1.293441 - -0.032478 = 1.325919$ 
 $x_2^4 = 0.979089 - -0.029330 = 1.008419$ 

 $\tilde{x}^4 = (1.325919, 1.008419)$ 

Оцінка точності:
 $\|\tilde{x}^4 - \tilde{x}^3\|_1 = |0.032478| + |0.029330| = 6.180808e-02$ 
 $\|F(\tilde{x}^4)\|_1 = 3.373811e-02$ 
```

```
=====
Ітерація k = 4
=====

Поточне наближення:  $\tilde{x}^4 = (1.325919, 1.008419)$ 

Обчислення  $F(\tilde{x}^4)$ :
 $f_1(\tilde{x}^4) = \sin(1.325919 - 1.008419) - 1.325919 \times 1.008419 + 1$ 
           =  $\sin(0.317500) - 1.337082 + 1$ 
           = -0.024889
 $f_2(\tilde{x}^4) = (1.325919)^2 - (1.008419)^2 - 0.75$ 
           =  $1.758060 - 1.016909 - 0.75$ 
           = -0.008849

 $F(\tilde{x}^4) = [-0.024889, -0.008849]^T$ 
 $\|F(\tilde{x}^4)\|_1 = 3.373811e-02$ 

Обчислення приросту  $\Delta\tilde{x}^4 = A_0F(\tilde{x}^4)$ :
 $\Delta\tilde{x}^4 = [-0.296070, 0.555895] \times [-0.024889]$ 
           [-0.592139, 0.111791] [-0.008849]

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times -0.024889 + 0.555895 \times -0.008849 = 0.002450$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times -0.024889 + 0.111791 \times -0.008849 = 0.013749$ 

Нове наближення:
 $\tilde{x}^5 = \tilde{x}^4 - \Delta\tilde{x}^4$ 
 $x_1^5 = 1.325919 - 0.002450 = 1.323469$ 
 $x_2^5 = 1.008419 - 0.013749 = 0.994670$ 

 $\tilde{x}^5 = (1.323469, 0.994670)$ 

Оцінка точності:
 $\|\tilde{x}^5 - \tilde{x}^4\|_1 = |-0.002450| + |-0.013749| = 1.619898e-02$ 
 $\|F(\tilde{x}^5)\|_1 = 1.869155e-02$ 
```

Протягом ітераційного процесу було виконано 18 ітерацій. Збіжність була досягнута саме на ньому:

```
=====
Ітерація k = 17
=====

Поточне наближення:  $\bar{x}^{17} = (1.321049, 0.997582)$ 

Обчислення  $F(\bar{x}^{17})$ :
 $f_1(\bar{x}^{17}) = \sin(1.321049 - 0.997582) - 1.321049 \times 0.997582 + 1$ 
 $= \sin(0.323466) - 1.317855 + 1$ 
 $= -0.000000$ 
 $f_2(\bar{x}^{17}) = (1.321049)^2 - (0.997582)^2 - 0.75$ 
 $= 1.745170 - 0.995171 - 0.75$ 
 $= -0.000001$ 

 $F(\bar{x}^{17}) = [-0.000000, -0.000001]^T$ 
 $\|F(\bar{x}^{17})\|_1 = 9.182611e-07$ 

Обчислення приросту  $\Delta\bar{x}^{17} = A_0 F(\bar{x}^{17})$ :
 $\Delta\bar{x}^{17} = \begin{bmatrix} -0.296070 & 0.555895 \\ -0.592139 & 0.111791 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} -0.000000 \\ -0.000001 \end{bmatrix}$ 

 $\Delta x_1 = -0.296070 \times -0.000000 + 0.555895 \times -0.000001 = -0.000000$ 
 $\Delta x_2 = -0.592139 \times -0.000000 + 0.111791 \times -0.000001 = -0.000000$ 

Нове наближення:
 $\bar{x}^{18} = \bar{x}^{17} - \Delta\bar{x}^{17}$ 
 $x_1^{18} = 1.321049 - -0.000000 = 1.321049$ 
 $x_2^{18} = 0.997582 - -0.000000 = 0.997583$ 

 $\bar{x}^{18} = (1.321049, 0.997583)$ 

Оцінка точності:
 $\|\bar{x}^{18} - \bar{x}^{17}\|_1 = |0.000000| + |0.000000| = 5.289943e-07$ 
 $\|F(\bar{x}^{18})\|_1 = 4.575105e-07$ 

=====
ЗБІЖНІСТЬ ДОСЯГНУТА на ітерації k = 17
=====
 $\|\bar{x}^{18} - \bar{x}^{17}\|_1 = 5.289943e-07 \leq \epsilon = 1e-06$ 
```

Отже, маємо
наступний
результат:

```
=====
ФІНАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
=====

Розв'язок знайдено за 18 ітерацій:
 $x_1^* = 1.3210487814$ 
 $x_2^* = 0.9975824513$ 

Перевірка (підстановка в систему):
 $f_1(\bar{x}^*) = \sin(x_1 - x_2) - x_1 x_2 + 1 = -5.406272e-08$ 
 $f_2(\bar{x}^*) = x_1^2 - x_2^2 - 0.75 = -8.641983e-07$ 
 $\|F(\bar{x}^*)\|_1 = 9.182611e-07$ 
=====
```